

KONSEKVENsutREDNING LANDSKAP

SKIPMANNSHEI SOLKRAFTVERK
SKIPMANNSHEI, IVELAND KOMMUNE

Oppstart: Mars 2025
Siste revisjon: 10.07.25

Rapport utført av:	Krister Ingebretsen og Jarand Roalkvam v/Agde Arkitektur AS.
Kompetanse:	Agde: Arkitekt, ingeniør, arealplanlegger, reguleringsarkitekt.
Metodikk:	Miljødirektoratets veileder M-1941.
Omfang befaring:	Tiltaksområdet og adkomst

Innhold

1	SAMMENDRAG	3
2	UTREDNINGSKRAV OG BAKGRUNN	5
2.1	Bakgrunn og formål med utredningsarbeidet	5
2.2	Dagens situasjon.....	5
2.4	Overordnede mål og føringer	6
2.5	Utredningskrav.....	7
3	METODE.....	7
3.1	Temadefinisjon	7
3.2	Usikkerhet.....	7
3.3	Metode	7
3.4	Verdi.....	8
3.5	Påvirkning	8
3.6	Konsekvens	8
3.7	Avgrensning av utredningsområde og influensområdet.....	10
4	UTREDNINGSSALTERNATIV OG TILTAKSBESKRIVELSE	10
4.1	Null-alternativet	10
4.2	Hovedalternativet – Beskrivelse av tiltak	11
5	KARTLEGGING AV DAGENS SITUASJON	11
5.1	Tiltaks- og influensområde.....	11
5.2	Dagens situasjon.....	16
6	DELOMRÅDER OG VERDIVURDERING	17
6.1	Inndeling i delområder	17
6.2	Verdikart.....	17
6.3	Verdivurdering delområder	18
7	PÅVIRKNING	19
7.1	Kriterier for vurdering av påvirkning.....	19
8	KONSEKVENSVURDERING	23
9	SKADEREDUSERENDE OG AVBØTENDE TILTAK	24

I SAMMENDRAG

Beskrivelse av tiltaket

Tiltaksområdet er lokalisert langs Otra/Nomelandsdammen i Skipmannsheia mot øst, like sør for Skaiaa og nord for Nomeland, i Iveland kommune, Agder fylkeskommune. Det aktuelle området ligger på eiendommen gnr/bnr: 14/2. Det planlegges etablert et solkraftverk på et område som i dag er ubebygget, med unntak av en gjennomgående høyspentlinje.

Utredningskrav og kunnskapsgrunnlag

Temaet utredes etter Miljødirektoratets veileder M-1941 Konsekvensutredninger for klima og miljø.

Kunnskapsgrunnlaget

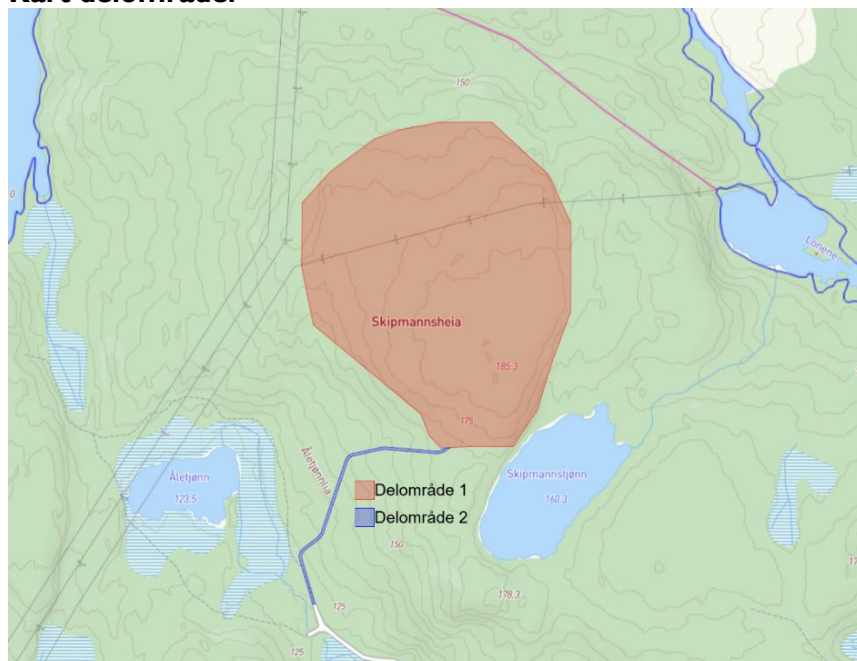
- Fagutredninger
- Naturbase.no
- Kilden (NIBIO)
- NljOS Landskapsregioner
- Kommunekart, temakart, Ortofoto og historiske bilder
- Google view og maps
- Befaringer

Utredningsområdet er delt inn i to delområder, basert på influensområde for tiltaket.

Usikkerhet

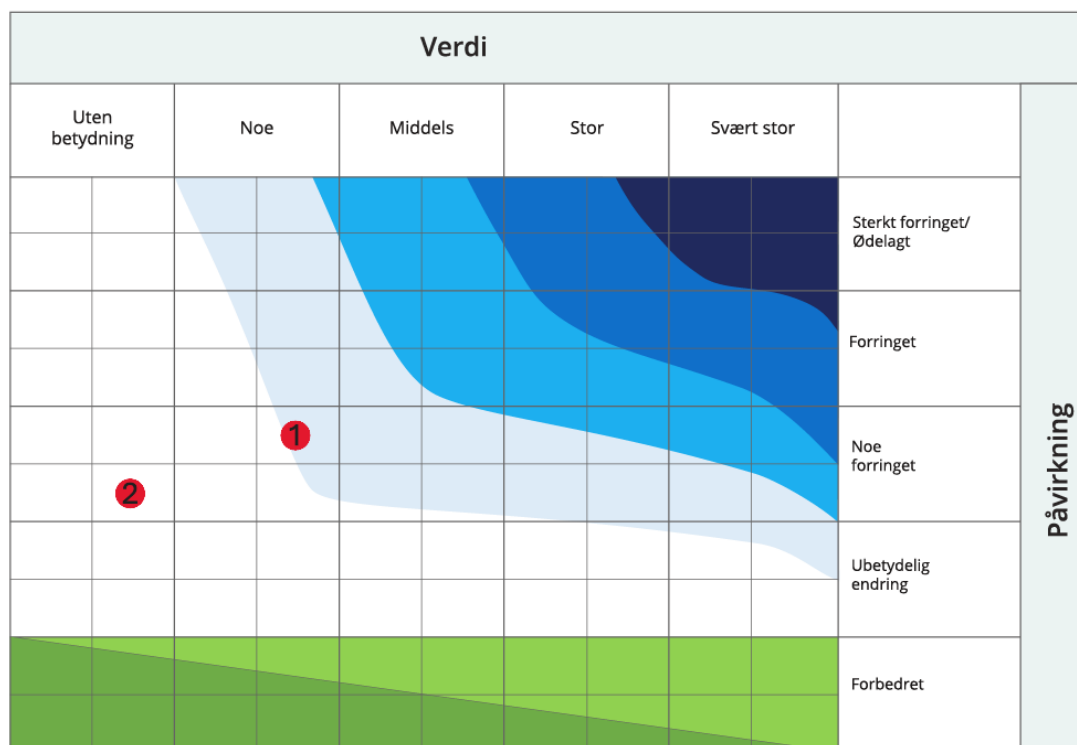
Det er i forbindelse med utarbeidelse av rapporten gjennomført befaring av delområdene, samt tilstøtende arealer i rimelig avstand. Denne avgrensningen er som følge av at dette representerer store avstander og arealer, noe som ville medført et særdeles omfattende feltarbeid. Det er for å kompensere for usikkerheten på dette feltet derfor blitt benyttet avansert 3D-programvare med grunnlagsdata for å gjøre vurderinger av tiltakets synlighet for utvalgte lokasjoner. Aktuelle lokasjoner velges etter en samlet vurdering på bakgrunn av kart og opplevde omkringliggende høyder på befaring.

Kart delområder

Oversikt delområder. Kilde: Agde Arkitektur AS

Alternativer		0-alternativet	I-alternativet	Begrunnelse
Vurderinger				
Konsekvens for landskap	Delområde 1	Ubetydelig konsekvens (0)	Noe konsekvens (-)	Delområdet vil bli noe forringet ved at planlagte tiltak vil være synlig fra deler av omkringliggende områder. Graden av innsyn vil i noen grad være avhengig av i omkringliggende vegetasjon.
	Delområde 2	Ubetydelig konsekvens (0)	Noe konsekvens (-)	Delområdet vil bli noe forringet. Traktor-/skogsveier er en type tiltak som allerede er etablert i området, og en type tiltak som ikke er fremmed i denne type landskap.
Samlede virkninger		Samlet virkning av tiltaket vurderes å være noe negativ for landskapsbildet. Dette er primært som følge av delområde 1, som er området med størst grad av eksponering fra omkringliggende områder.		
Samlet konsekvensgrad		Ubetydelig konsekvens	Noe konsekvens	I-alternativet har negative konsekvenser for tema landskap. I henhold til veileder M-1941 vil konsekvensgraden for dette alternativet tilsvare <i>noe negativ konsekvens</i> for samlet virkning av tiltaket.
Rangering		1	2	På bakgrunn av at I-alternativet medfører en høyere samlet konsekvensgrad er 0-alternativet rangert høyere.

2 UTREDNINGSKRAV OG BAKGRUNN

Tema-utredningens overordnede formål er å fremskaffe et tilfredsstillende kunnskapsgrunnlag og vurdere det planlagte tiltakets virkning på verdier knyttet til landskap.

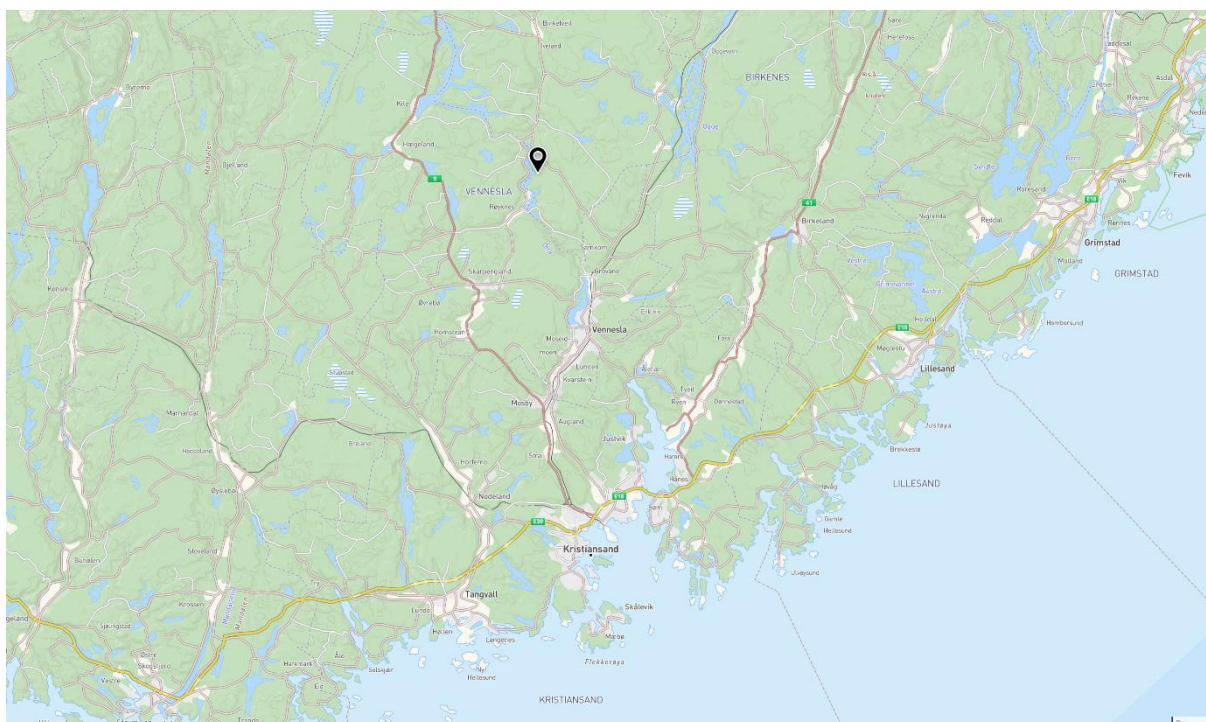
2.1 Bakgrunn og formål med utredningsarbeidet

Denne temarapporten gjennomføres i forbindelse med at det utarbeides detaljreguleringsplan for Skipmannshei Solkraftverk, på vegne av tiltakshaver Solkraft Sør AS. Agde Arkitektur AS er engasjert til å gjennomføre konsekvensutredningen av temaene landskap og friluftsliv, mens Grimsby Naturtjenester AS er engasjert for utredning av naturmangfold. Utredningen er utført etter metoden beskrevet i Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger; M-1941.

2.2 Dagens situasjon

Beliggenhet

Skipmannheia er en del av en skogseiendom på over 4 000 daa like ved Nomelandsdammen i Otra elven. Fra Kristiansand følger man Rv9 til man kommer til Skarpeland hvor man tar til høyre et lite stykke før man fortsetter nordover på Fv57/Røyknesvegen til Røyknes. Her krysser man Otra elven og fortsetter nordover på gruset skogsvei ca.8min. Hele turen fra Kristiansand tar ca.40min.

Oversiktskart. Kilde: Agde Arkitektur AS/kommunekart

Landskap, bebyggelse og karakter

Tiltaksområdet inngår i «Landskapsregion 5 Skog- og heibygdene på Sørlandet» med landskapstype «Relativt åpent dallandskap under skoggrensene med bebyggelse/infrastruktur». I et lokalt overordnet perspektiv er landskapet et middels kupert med flere innslag av små og store vann og myrer.

Tiltaksområdet er lokalisert i Skipmannheia ca 2.5km nord for Røyknes. Internt i tiltaksområdet er topografien synkende i alle himmelretninger, i vest ned mot Nomelandsdammen/Otra, i nord, sør og øst over til kupert heilandskap. Området har god tilgang på dagslys, sol og utsikt over omkringliggende hei. Det er relativt lett tilgang til området mht topografi i adkomst og det er flere

Solkraftprosjekter kan knyttes til strategien ved å bidra til den overordnede målsetningen om redusert karbonutslipp og økt bruk av fornybar energi i regionen. Videre kan etablering av solkraftanlegg styrkes gjennom strategiens fokus på tilpasning til næringslivets behov og utvikling av infrastruktur. Dette kan inkludere tilrettelegging for solkraft i områder med lav visuell påvirkning og gode solforhold, i tillegg til samarbeid med næringsliv og offentlige aktører for å integrere solkraft som en del av regionens fornybare energiprofil.

2.4 Utredningskrav

Formålet med forskriften er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer og tiltak, og når det tas stilling til om og på hvilke vilkår planer eller tiltak kan gjennomføres. Krav til konsekvensutredninger er regulert her [Forskrift om konsekvensutredninger - Lovdata](#).

3 METODE

Konsekvensutredningen gjennomføres i henhold til KU-forskriften og bygger metodisk på de prinsipper og fremgangsmåter som er beskrevet i Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger, M-1941 [4]. Tre sentrale begreper ligger til grunn i denne prosessen: verdi, påvirkning og konsekvens. Utredningen følger en systematisk, trinnvis metode som sikrer grundighet i vurderingene. For en mer detaljert gjennomgang av metodikken henvises det til veileder M-1941. Her presenteres en kort oppsummering av de viktigste stegene i metoden.

3.1 Temadefinisjon

Landskapsutredning handler om en omfattende, romlig og visuell evaluering som tar hensyn til alle de ulike elementene som utgjør landskapet. Dette innebærer ikke bare å vurdere hvert enkelt aspekt for seg, men også å analysere hvordan disse komponentene henger sammen og påvirker hverandre i helheten.

Det inkluderer også en vurdering av hvordan området, eller et eventuelt tiltak, forholder seg til sine omgivelser og landskapet rundt. Selv om utredningen tar med faktorer fra andre fagområder, som stier eller bygninger, vurderes ikke verdien av disse spesifikt. I stedet blir slike elementer fra ulike faglige perspektiver sett i sammenheng i en samlet landskapsanalyse.

Denne vurderingen bygger på mange forskjellige kilder og typer stedsspesifikk kunnskap. Eksempler på slike kilder er kart og bilder som viser landskapets struktur, registreringer gjort under befaringer, og innspill fra lokale innbyggere som kan bidra med innsikt i områdets bruk og verdi. Dette gir et mer nyansert og detaljert bilde av landskapet og dets ulike funksjoner og betydninger.

3.2 Usikkerhet

Undersøkelser innebærer en viss grad av usikkerhet, både når det gjelder tidligere innsamlede data og ny informasjon fra feltarbeid eller kartlegging, samt ved kunnskapsmangel. Kildene til denne usikkerheten er omtalt i rapportens sammendrag.

3.3 Metode

Landskapets utredningsområde omfatter:

- Arealet som direkte berøres av de tiltakene som planlegges eller kan forventes.
- Tilstøtende arealer hvor planlagte arealer kan tenkes å påvirke opplevelsen av landskapet.

For å sikre at både nær- og fjernvirkninger av tiltaket behandles er utredningsområdets avgrensning tilpasset det planlagte tiltaket.

3.4 Verdi

Landskapets verdi vurderes ved hjelp av en verditabell hvor x-aksen illustrerer en fargeskala som går fra ubetydelig verdi til svært høy verdi eller høyeste prioritet i forvaltningen (se Figur 2.1). På y-aksen er ulike kategorier beskrevet, som viktighet på lokalt, regionalt eller nasjonalt nivå, samt landskapets kvalitet og funksjon. Denne tabellen er tilgjengelig i Miljødirektoratets veileder, men på grunn av plassbegrensninger er den ikke gjengitt her. I vurderingen benyttes kun de kategoriene som er relevante for det spesifikke planområdet.

Landskapets verdi vurderes innenfor flere kategorier, og i hvert delområde gjøres en begrunnet evaluering av hvilken kategori landskapet faller inn under. Vektleggingen mellom de ulike kategoriene er ikke nødvendigvis lik, og derfor må plasseringen begrunnes for å tydeliggjøre hvilke aspekter som anses som mest betydningsfulle.

Tabell 1: Verditabell for landskap

Verdi-kriterier	Uten betydning for KU	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
-----------------	-----------------------	-----------	---------------	------------	------------------

3.5 Påvirkning

Med påvirkning menes en vurdering av hvordan landskapet påvirkes av planlagte tiltak, sammenlignet med situasjonen uten tiltak (0-alternativet). Målet er å tydeliggjøre om tiltakene i alternativ 1 vil føre til en forringelse eller forbedring av landskapet. For å lette vurderingen brukes en tabell i veileder M-1941, som klassifiserer påvirkningsgradene fra forbedret til sterkt forringet, fordelt på fem viktige kategorier: synlighet, fragmentering, skala, formgivning og identitet. Av samme grunn som verditabellen, er heller ikke påvirkningstabellen gjengitt her.

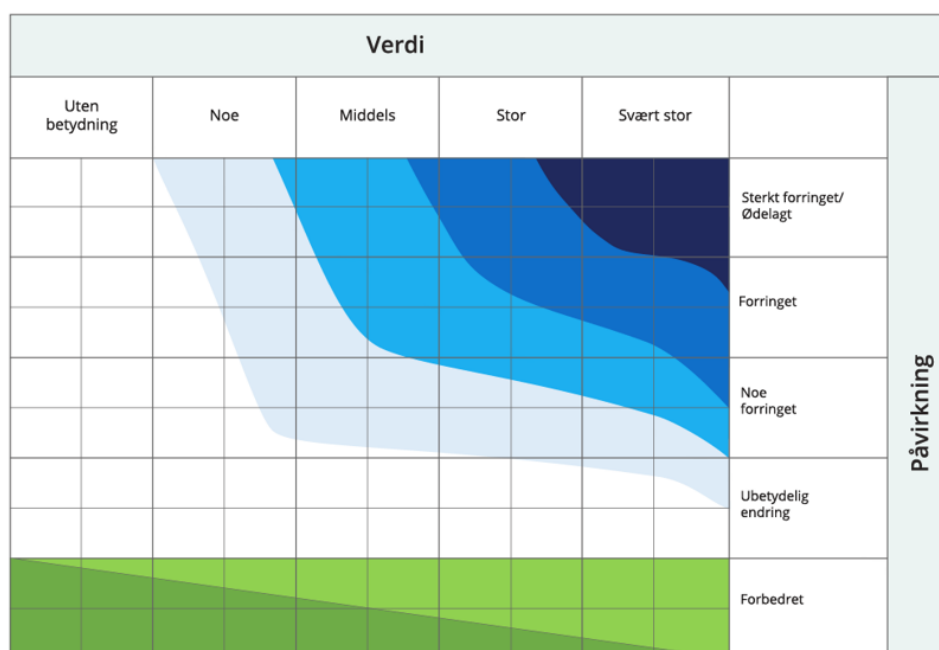

3.6 Konsekvens

Konsekvensgraden for hvert enkelt delområde beregnes ved å kombinere vurderingene av verdi og påvirkning i den såkalte konsekvensvifta (Figur 2.2). I denne matrisen representerer x-aksen verdiskalaen, mens y-aksen vurderer graden av påvirkning. Konsekvensskalaen spenner fra minus fire (----) til pluss fire (++++), der de negative gradene indikerer en verdiforringelse av delområdet, mens de positive antyder en verdiøkning når tiltaket i det aktuelle planalternativet er gjennomført. I følge konsekvensvifta kan de mest negative konsekvensene kun oppstå i områder med høy eller svært høy verdi. En nærmere beskrivelse av konsekvensgradene finnes i Tabell 2.

Når konsekvensgraden for hvert delområde er fastsatt ut fra konsekvensvifta, utføres en samlet vurdering for å avgjøre den samlede konsekvensen av hvert planalternativ. Deretter blir de ulike alternativene rangert. Konsekvensgraden bestemmes ut fra kriteriene i Tabell 2, samt en samlet analyse der ulike hensyn og prioriteringer vurderes og sammenliknes.

Konsekvensgrad		RGB-farge ³⁹	Hex
Svært stor konsekvens	----	175, 15, 15	#AF0F0F
Stor konsekvens	---	253, 112, 50	#FD7032
Middels negativ konsekvens	--	254, 192, 45	#FEC02D
Noe negativ konsekvens	-	255, 254, 55	#FFFE37
Ubetydelig konsekvens	0	217, 217, 217	#D9D9D9
Noe positiv konsekvens Betydelig positiv konsekvens	+ / ++	169, 208, 142	#A9D08E
Stor positiv konsekvens Svært stor positiv konsekvens	+++ / ++++	84, 130, 53	#548235

Konsekvensgrad	Kriterier for samlet vurdering
Kritisk negativ konsekvens	Tiltaket medfører kritisk skade på landskapet innenfor influensområdet. Brukes kun for områder med registreringskategorier som er gitt stor eller svært stor verdi. - Overvekt av delområder med konsekvensgrad svært alvorlig konsekvens (4 minus)
Svært stor negativ konsekvens	Tiltaket medfører forringelse eller ødeleggelse av nasjonalt viktig landskap. Brukes kun for områder med registreringskategorier som er gitt stor eller svært stor verdi. - Overvekt av delområder med konsekvensgrad alvorlig konsekvens (3 minus). - Flere delområder har konsekvensgrad svært alvorlig (4 minus)
Stor negativ konsekvens	Tiltaket medfører stor konsekvens for landskapet innenfor influensområdet. - Overvekt av delområder med konsekvensgrad middels (2 minus) - Flere delområder med konsekvensgrad alvorlig (3 minus) - Ett delområde kan ha konsekvensgrad svært alvorlig
Middels negativ konsekvens	Tiltaket medfører middels konsekvens for landskapet innenfor influensområdet - Overvekt av delområder har konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus). - Flere delområder har konsekvensgrad middels (2 minus)

	- Ett delområde kan ha konsekvensgrad alvorlig (3 minus) - Ingen delområder er gitt svært alvorlig konsekvensgrad
Noe negativ konsekvens	Tiltaket medfører noe konsekvens for landskapet innenfor influensområdet. Lite konflikt med landskap utenfor influensområdet. - Delområder har lave konsekvensgrader - Overvekt av konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus) og ubetydelig konsekvens (0). - Maks ett delområde kan ha konsekvensgrad middels (2 minus) - Ingen delområder er gitt konsekvensgrad svært alvorlig (4 minus) eller alvorlig (3 minus)
Ubetydelig konsekvens	Tiltaket vil ikke medføre vesentlige endringer for landskapet i nullalternativet. - Overvekt av ubetydelig konsekvens (0) - Ett delområder kan inneholde konsekvensgrad noe konsekvens (1 minus) - Ingen delområder er gitt svært alvorlig (4 minus), alvorlig (3 minus) eller middels (2 minus) konsekvensgrad.
Positiv konsekvens	Benyttes i områder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får noe eller middels verdiøkning som følge av tiltaket. Tiltaket/alternativet er en forbedring for landskapet i forhold til nullalternativet. - Overvekt av delområder med positiv konsekvensgrad (1 eller 2 pluss) - Kan kun inneholde delområder med noe negativ konsekvensgrad - Delområder med noe negativ konsekvensgrad (1 minus) oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad
Stor positiv konsekvens	Benyttes i områder som er gitt ubetydelig eller noe verdi som får en svært stor verdiøkning som følge av tiltaket. Stor forbedring for landskapet i forhold til nullalternativet. - Overvekt av delområde med svært stor miljøforbedring (4 pluss) - Overvekt av delområder med svært positiv konsekvensgrad. - Kan kun inneholde delområder med lav negativ konsekvensgrad, delområder med negative konsekvensgrad oppveies klart av områdene med positiv konsekvensgrad.

3.7 Avgrensning av utredningsområde og influensområdet

Utredningsområdet, eller tiltaksområdet, refererer til det geografiske området som fysisk kan bli påvirket av tiltaket. Dette området er felles for alle utredningskategorier og omfatter planområdet slik det er definert i planprogrammet. Influensområdet, derimot, er det området som faktisk blir påvirket av tiltaket og kan variere avhengig av det spesifikke fagområdet. Når det gjelder landskap, begrenses influensområdet til de områdene der tiltaket er synlig eller der det på annen måte har en påvirkning på landskapets karakter.

4 UTREDNINGSLTERNATIV OG TILTAKSBESKRIVELSE

4.1 Null-alternativet

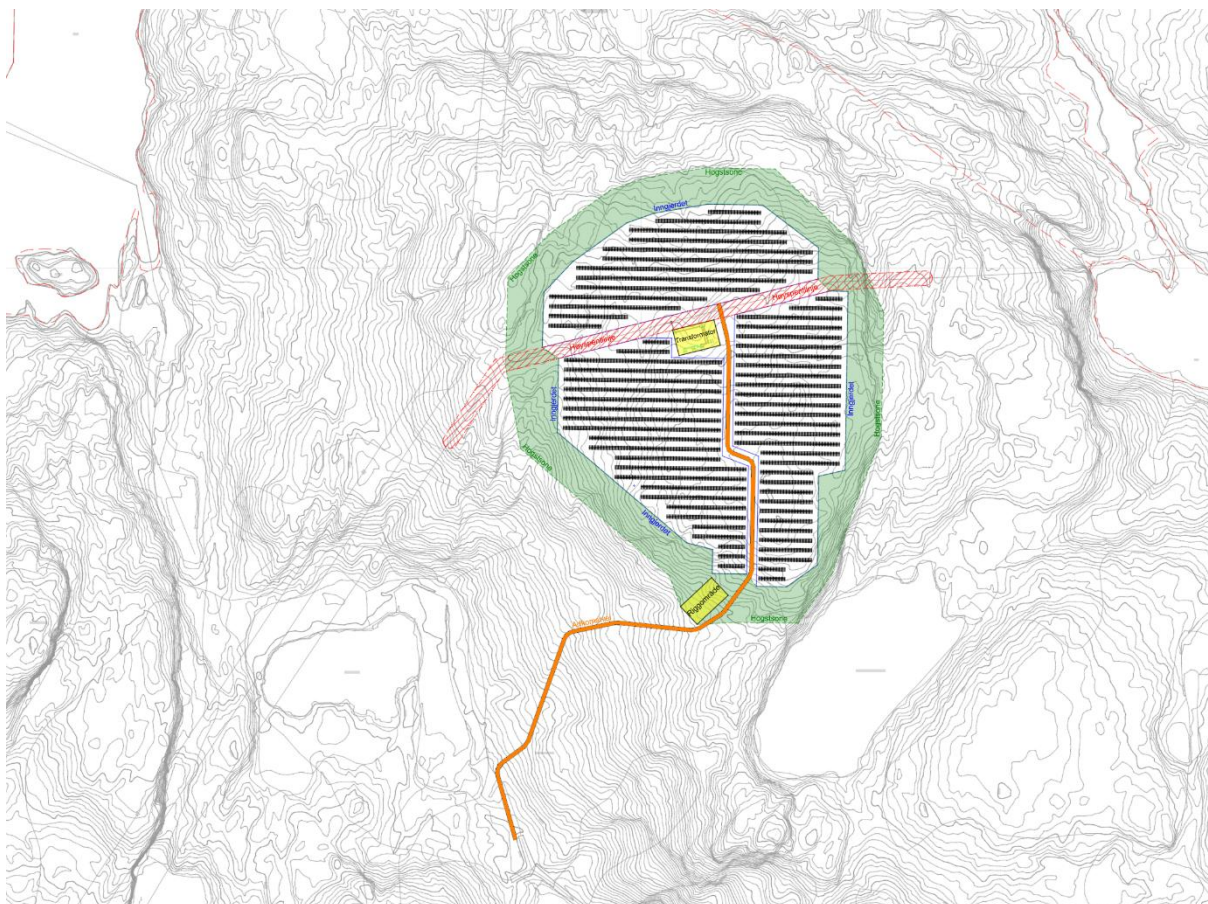
Konsekvensene av et tiltak vurderes ved å sammenligne den forventede tilstanden etter at tiltaket er gjennomført, med den forventede tilstanden dersom tiltaket ikke blir gjennomført. Det alternativet som representerer en videreføring av dagens situasjon kalles nullalternativet. I denne vurderingen undersøkes konsekvensene av at de planlagte tiltakene ikke blir realisert.

0-alternativet defineres som dagens situasjon, basert på en videre bruk av området med dagens beskaffenhet. Området utgjør i dag deler av utmarka på en skogseiendom på Skipmannheia, og er lokalisert helt mot nord-vest på denne eiendommen på ca. 4000 daa. Tiltaksområdet er delt av en høyspentlinje som kommer fra Nomeland kraftstasjon, ved Skipmannheia deler den seg hvor den ene linjen fortsetter nordover langs med tiltaksområdet på vestsiden, og den andre krysser igjennom tiltaksområdet og fortsetter østover. Det ble for ca. 15 år siden gjort flatehogst av området, og av dette er det fortsatt synlige spor fra hogstmaskiner. Området har traktor-/skogsvei til og gjennom området og brukes også trolig for tilgang til omkringliggende hogstområder.

4.2 Hovedalternativet – Beskrivelse av tiltak

Det er gjennom den pågående prosessen med detaljreguleringsplan ønskelig å legge til rette for å etablere solcellepark med tilhørende adkomst, riggområde, arealer for teknisk infrastruktur m.m. Tiltaksområdets samlede størrelse er på ca. 90 daa (hogstsonen), og det planlegges for ca. 6 900 solcellepaneler, som monteres på totalt ca. 257 stativer. Solcellenes samlede arealer vil medføre at ca. 15 400 m² av dagens bakkearealer blir overdekket av solcellepaneler.

Det planlegges for å dele inn solcelleparken i 3 interne felt, hvor hvert av feltene er inngjerdet.

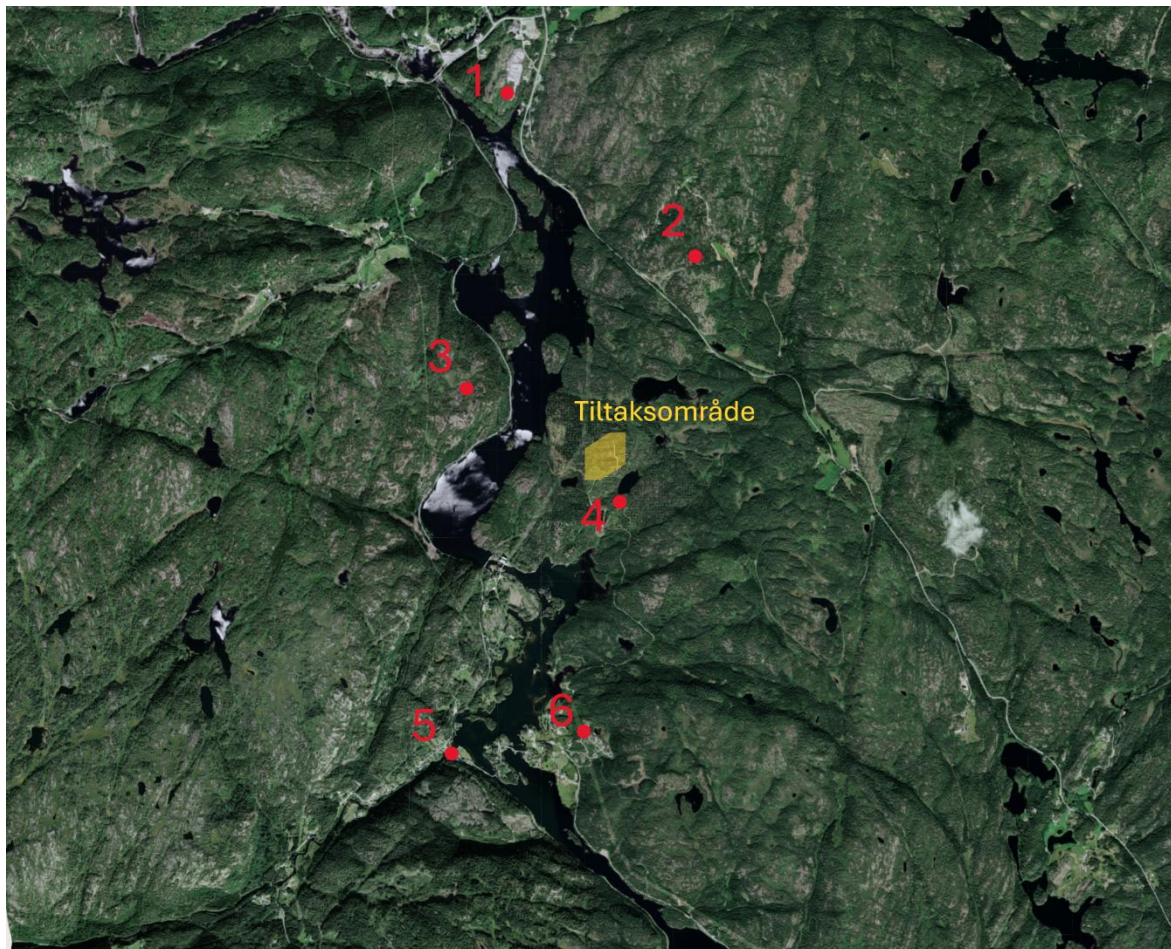
Situasjonsplan. Kilde: Agde Arkitektur AS/Solkraft Sør AS

Den samlede størrelsen på prosjektområdet er ca. 90 daa, mens det arealet som vil gjerdes inne vil utgjøre ca. 53 daa. I tillegg til det inngjerdede området vil det opprettholdes en buffersone utenfor gjerdet hvor vegetasjon vil holdes nede for å unngå skyggedannelser på området. Denne buffersonen være ca. 30 m bred, i tillegg vil også området mellom de inngjerdede områdene og høyspentlinjens hogstsonen være en del av denne.

5 KARTLEGGING AV DAGENS SITUASJON

5.1 Tiltaks- og influensområde

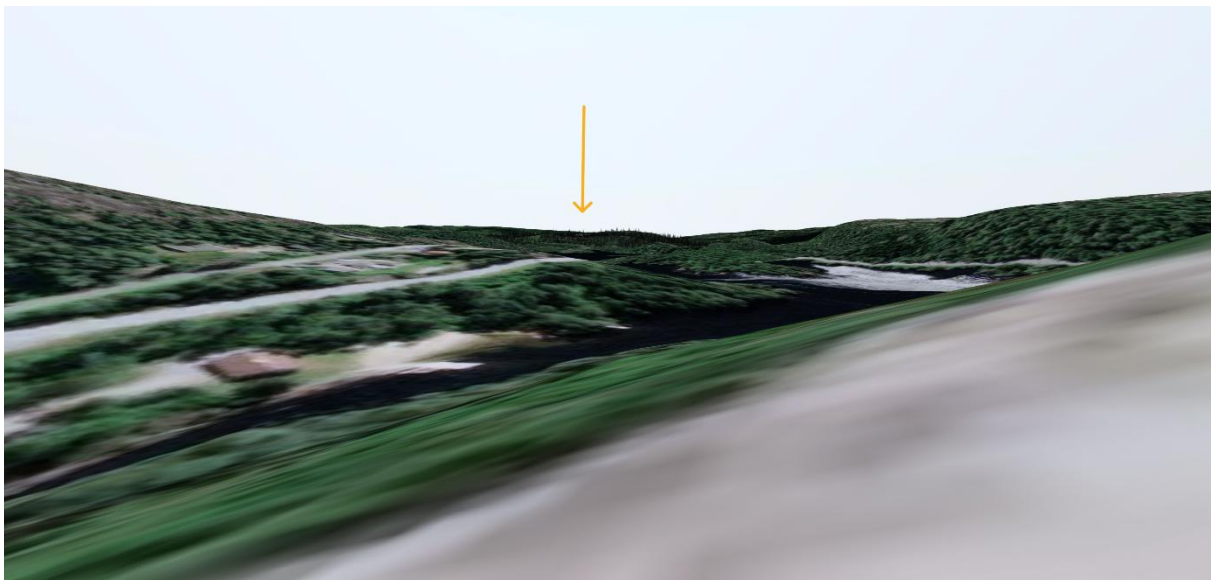
For å avklare tiltakets influensområde har vi tatt utgangspunkt i 6 lokasjoner. Lokasjonene er valgt på bakgrunn av topografiske forhold og/eller avstand til tiltaksområdet, og utgjør følgende (tiltaksområdet er markert med gult):

Oversikt. Kilde: Agde Arkitektur AS

Ved gjennomgang av lokasjonene er det størst potensiale for innsyn fra lokasjon 2, 3 og 4. Fra lokasjon 1, 5 og 6 er det potensiale for litt synlighet, men vil i stor grad eller være helt skjermet av vegetasjon og/eller topografi.

Lokasjon 1 – Skaia:

Perspektiv. Kilde: Agde Arkitektur AS

Her ser vi mot tiltaksområdet fra Skaiå, helt ned mot Otra. I En terrengmodell uten vegetasjon ser vi at solcellepanelene er delvis synlige herfra. Panelene ligger så lavt i terrenget at de vil være skjult av flere lag med vegetasjon, og vil ikke være til sjenanse fra denne lokasjonen.

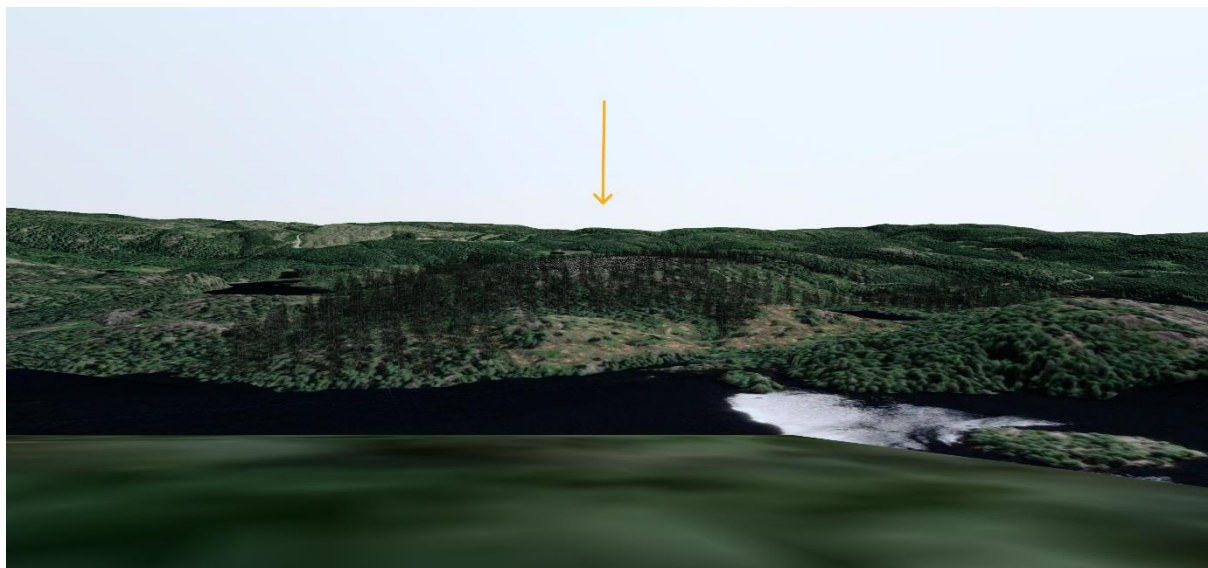
Lokasjon 2 – Halvfar

Perspektiv. Kilde: Agde Arkitektur AS

Her sett fra en høyde ved Halvfar like ved Skaiåheia. Herfra er panelene i større grad synlige om man ser bort fra vegetasjon. Vegetasjon både rundt tiltaksområdet og ved lokasjonen vil skjerme store deler av panelene. Noe synlighet må likevel påregnes fra høyder i terrenget og lokale åpninger i vegetasjonen.

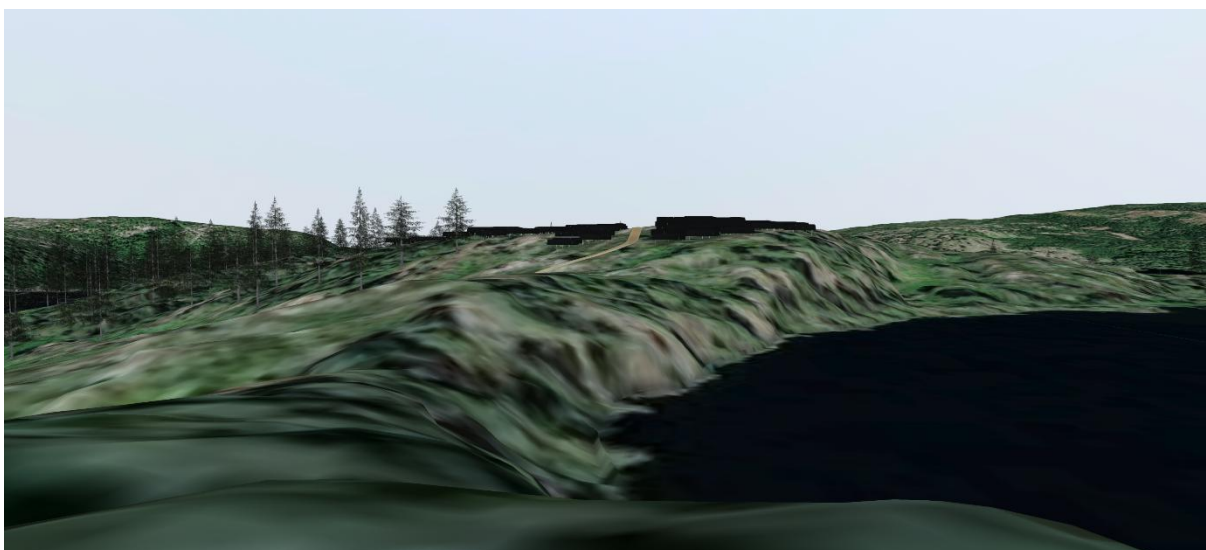
Lokasjon 3 – Nomelandshei:

Perspektiv. Kilde: Agde Arkitektur AS

Denne lokasjonen befinner seg på toppen av Nomelandsheia på andre siden (vest) for Nomelandsdammen. Herfra vil panelene være synlige, selv om vegetasjon rundt tiltaksområdet vil skjule deler av tiltaket. Lokal vegetasjon spiller i større grad inn, og synligheten vil i størst grad være i åpninger i den lokale vegetasjonen.

Lokasjon 4 – Åletjønn:

Perspektiv. Kilde: Agde Arkitektur AS

Her ser vi tiltaksområdet tett på fra andre siden av Åletjønn like ved området. Her vil naturligvis paneler og adkomstvei være godt synlig. Lokal vegetasjon vil skjule noe, men vil ikke kunne skjule alt, her må man også regne med refleksjoner fra panelene.

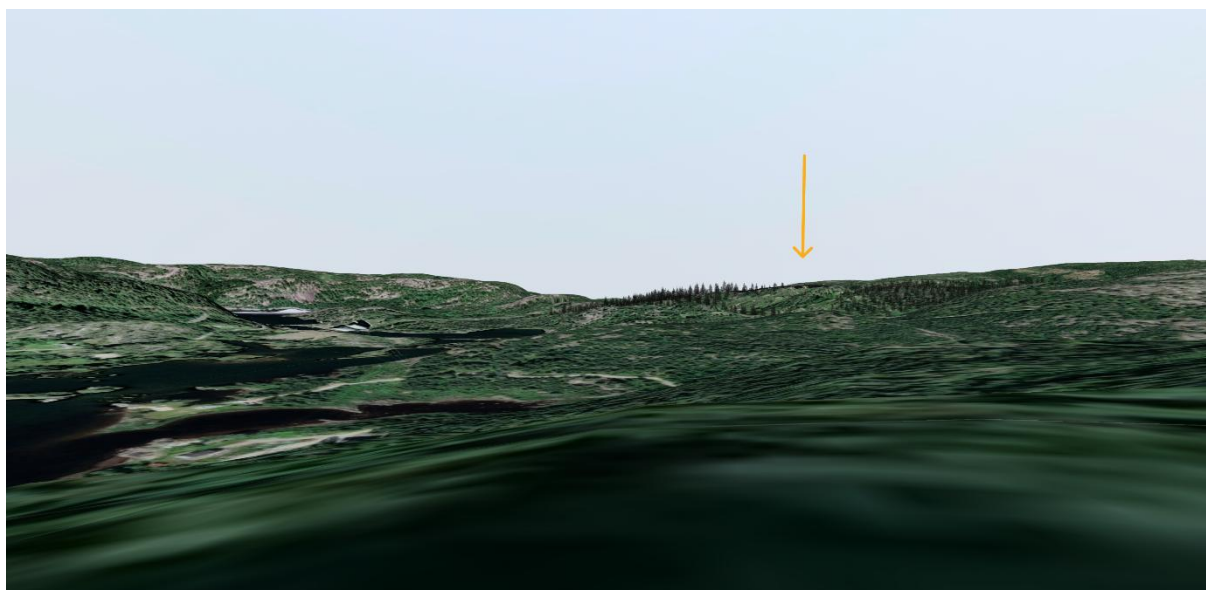
Lokasjon 5 – Røyknes:

Perspektiv. Kilde: Agde Arkitektur AS

Her ser vi i retning tiltaksområdet fra broen på Røyknes. Herfra vil tiltaket være svært lite synlig til ikke synlig på grunn av terreng og vegetasjon.

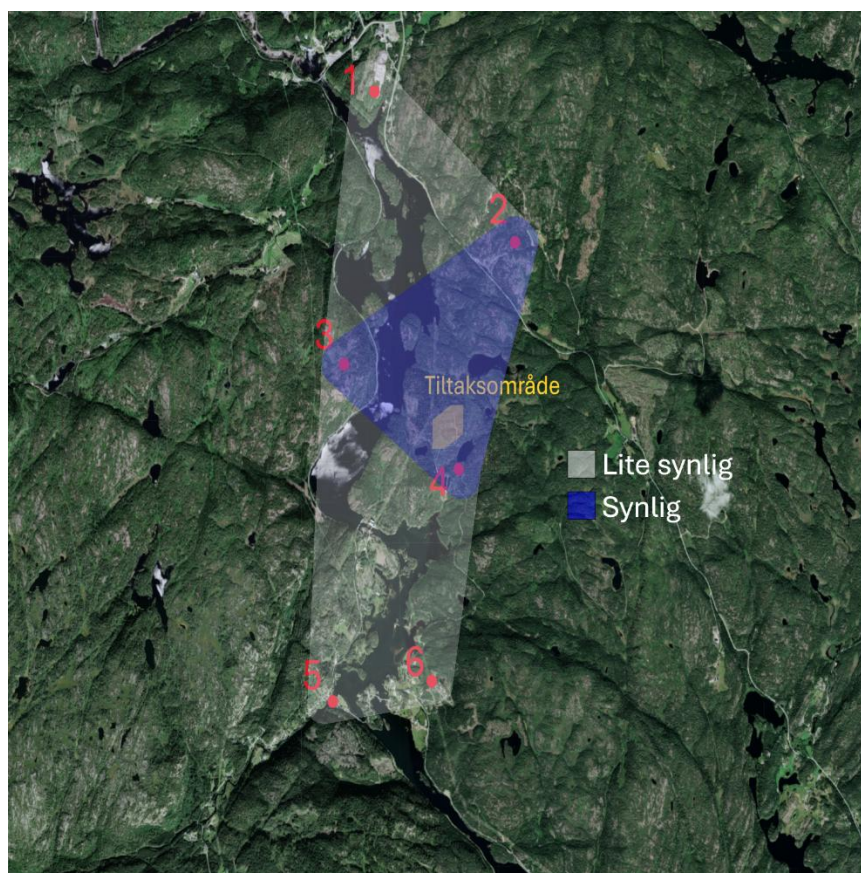
Lokasjon 6 – Lilletjønnsmyra:

Perspektiv. Kilde: Agde Arkitektur AS

Her er vi i toppen av bebyggelsen ved Skisland, like ved Lilletjønnsmyra. Sett bort fra vegetasjon vil man kunne skimte panelene, riktig nok vil vegetasjonen trolig skjule det helt.

Ved en sammenstilling/visualisering av disse lokasjonene på et overordnet kart ser vi at influensområdet er som følgende:

Innsynskart. Kilde: Agde Arkitektur AS

5.2 Dagens situasjon

Tiltaksområdet inngår i «Landskapsregion 5 Skog- og heibygdene på Sørlandet» med underregion «05.5 Skog- og heibygdene på sørlandet og i Telemark». Denne regionen kjennetegnes av et variert landskap som hovedsakelig består av barskog, særlig furuskog, ispedd enkelte åpne heier og myrområder. Området har mange små vann og innsjøer, ofte omgitt av knudrete åser og lave bergkoller som gir et lukket og småskala landskapsrom. Terrenget er oppsprukket, med spredte U-formede daler og utallige små koller og dalsøkk, noe som gir et landskap med høy blånefaktor og begrenset siktlinje mellom åsene.

Denne regionen er også preget av tradisjonell jordbruksdrift med små, spredte gårdsbruk ofte plassert i dalene eller i skjermete landskapsrom. Vegetasjonen varierer med blandingsskog av bjørk og eik nærmere kysten og noe mer gran i øst.

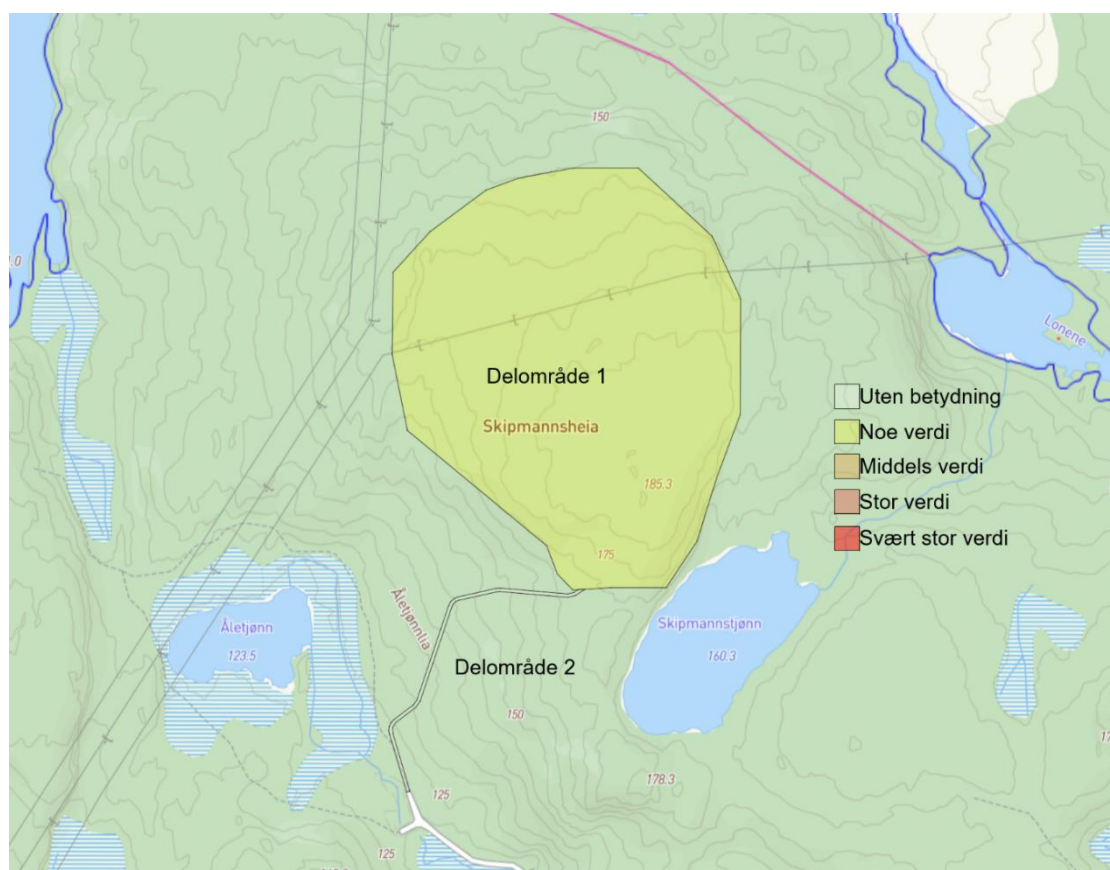
Ved gjennomgang av tilgjengelige databaser og befaring av området er det ingen synlige spor som tilsier en ustrakt bruk av området til annet enn hogst og sporadisk ferdsel tilknyttet generelt jakt- og friluftsliv, samt noe drift/vedlikehold av høyspentlinjen gjennom området.

6 DELOMRÅDER OG VERDIVURDERING

6.1 Inndeling i delområder

Selve utredningsområdet er delt inn i ett delområde, mens adkomst til området er ett delområde. Bakgrunnen for dette er at tiltaksområdet er i avgrensning, topografiske forhold og innhold homogent og fremstår naturlig som et samlet område.

6.2 Verdikart

Verdikart. Kilde: Agde Arkitektur AS/kommunekart

Verdikartet viser delområdenes verdi i dagens situasjon. Vurdering og begrunnelse for hvert enkelt delområde er gjort i kap. 6.3. Verdivurderingen er gitt på bakgrunn av denne skalaen:

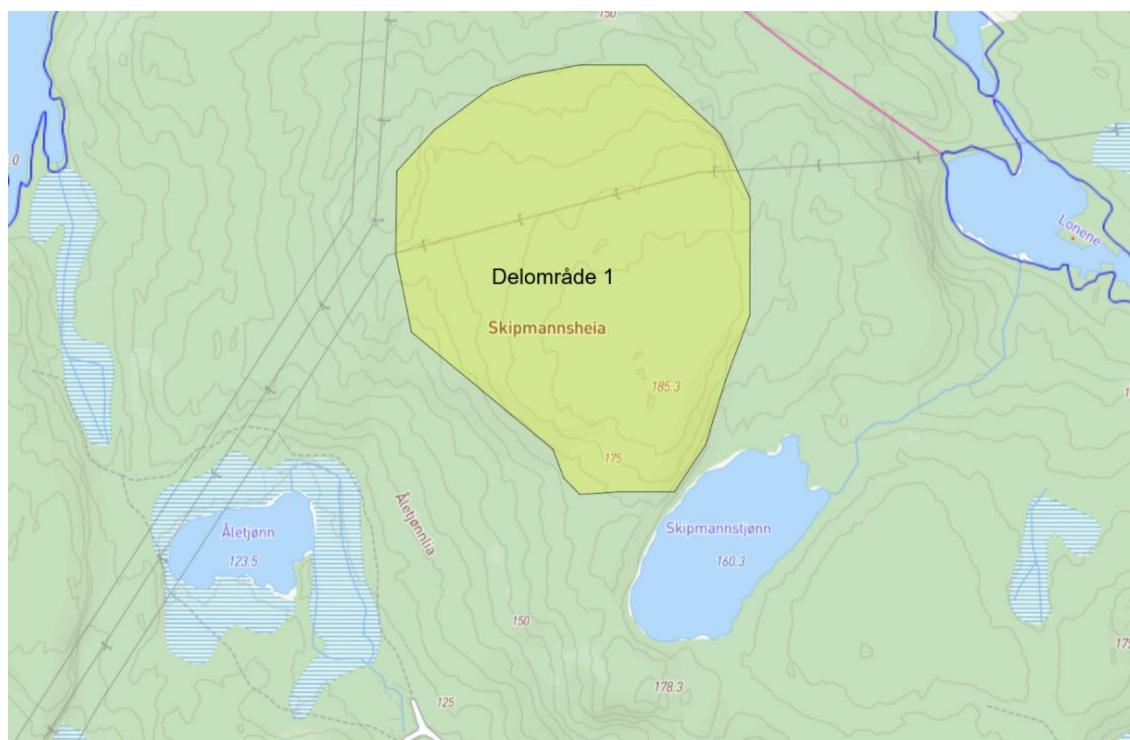
Verdi	Farge	Beskrivelse
Uten betydning		Landskap uten, eller med få, visuelle verdier, og liten betydning både i regional og lokal sammenheng
Noe verdi		Vanlig forekommende landskap. Landskap av lokal betydning.
Middels verdi		Landskap av regional betydning og/eller betydning over gjennomsnittet i lokal sammenheng
Stor verdi		Landskap av nasjonal betydning, eller betydning over gjennomsnittet i regional sammenheng
Svært stor verdi		Landskap av internasjonal eller nasjonal betydning

6.3 Verdivurdering delområder

Veilederen for konsekvensutredninger (M-1941) angir åtte verdsettungskriterier for landskap:

- Inngrep
- Naturvariasjon
- Distinkthet
- Mangfold
- Særpreg
- Sammenhenger
- Tilhørighet/identitet
- Visuell karakter

Delområde I – Tiltaksområdet

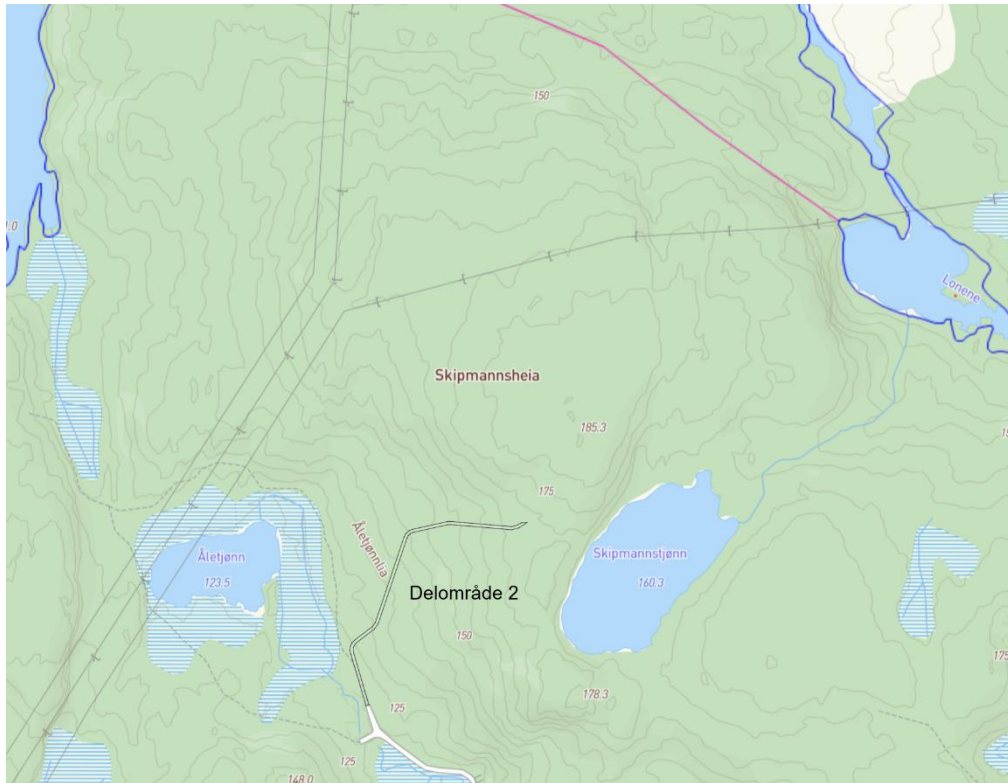
Illustrasjon. Kilde: Agde Arkitektur AS/kommunekart

Delområdet I består av selve tiltaksområdet og de umiddelbare arealene rundt dette. Området fremstår, med unntak av eksisterende høyspentlinje og eldre hogstaktivitet, å være et areal som i liten grad er påvirket av menneskelig aktivitet. Markslagen er kategorisert som produktiv skog ink/myr og skog ink/myr med lav bonitet. Området fremstår ikke å ha et spesielt interessant visuelt preg, og har ingen distinkte landskapselementer som ikke ellers er vanlige i det lokale landskapsbildet. Området fremstår å være et vanlig forekommende landskap og fremstår ikke å være særskilt betydning for lokale innbyggers tilhørighet eller identitet. Området er en del av et større landskapsbilde, og derav vurderes som noe verdi.

Verdivurdering = Noe verdi

Delområde 2 – Adkomstvei

Illustrasjon. Kilde: Agde Arkitektur AS/kommunekart

Delområdet 2 – Adkomstveien er en lengde på ca.300m før den fortsetter innenfor delområde 1. Området bærer i dag preg av skogbruks aktivitet, og bruk av skogsmaskiner. Det går flere kjørespor igjennom området på kryss og tvers, og er tilsynelatende brukt for å få tilgang fra grusvei til hogstfelt i området. Veitraseen er tenkt anlagt som en typisk traktor-/skogsvei, hvor intensjonen har vært å sikre adkomst med minimale bearbeidelser av terreng, noe som da innebærer at man i stor grad har benyttet seg av naturlige dalfører til linjevalg. Denne tilnærmingen medfører også at eventuelle landskapsvirkninger og terrenginngrep minimeres, noe som også er tilfelle her.

Verdivurdering = Ubetydelig verdi

7 PÅVIRKNING

7.1 Kriterier for vurdering av påvirkning

Påvirkning refererer til hvordan de planlagte tiltakene og endringene påvirker det området som blir berørt. Vi vil nedenfor gi en vurdering og presentere en oversikt over hvordan de ulike delområdene påvirkes av tiltaket. Vurderingen tar utgangspunkt i hvordan landskapets verdier blir påvirket, om

verdiene i området forringes eller forbedres, og hvordan landskapets karakter endrer seg som følge av tiltaket.

Faktorer som har innvirkning på landskapsverdiene og landskapskarakteren:

- Synlighet
- Grad av fragmentering
- Skala
- Formgivning
- Områdets tilhørighet og identitet.

Disse elementene spiller en sentral rolle i å fastslå om tiltaket vil føre til positive eller negative endringer i landskapet.

Vurderingen av påvirkning er basert på endringer som anses som varige. Med varig påvirkning menes endringer eller forringelser som forventes å ha en varighet på over 10 år, noe som innebærer en langvarig innvirkning på områdets landskapsmessige kvalitet og karakter.

Delområde I – Tiltaksområdet

Illustrasjon. Kilde: Solkraft Sør AS

Ved en realisering av solkraftutbygging i det omfanget man søker om i detaljreguleringsplanen vil dette ha en viss innvirkning på det lokale landskapsbildet.

Det er først og fremst i omkringliggende heier hvor tiltaket har størst potensiale for endring av det lokale landskapsbildet. Basert på områdets beskaffenhet, topografi og vegetasjon så vurderes eventuelle innsyn til tiltaksområdet å være av lokal art der hvor dette eventuelt vil være synlig. Dette igjen gir gode muligheter for å motvirke tiltakets virkning på landskapet ved at man kan foreta lokale tilpasninger i f.eks. vegetasjonen for å motvirke innsyn fra konkrete områder. Dette er derimot vanskelig å se hvordan man skal løse i sør-øst mot Skipmannstjønn, ettersom hogstsonen er svært nærme vannkanten og det er bratt terreng.

Påvirkning = Noe forringet

Delområde 2 – Adkomstvei

Satelittbilde. Kilde: Google maps

Bilde like før eksisterende grusvei ender i en snuplass. Kilde: Agde Arkitektur AS

Adkomsten til tiltaksområdet vil være i forlengelse av denne opp til solcelleparken.

Traseen vurderes samlet sett å relativt liten påvirkning, da tiltakets plassering i terrenget tilsier at eventuelle virkninger av dette vil være av svært lokal betydning. Traseen vurderes til å være en naturlig mindre forlengelse av eksisterende vei, og vil ikke skille seg betydelig ut og forringe

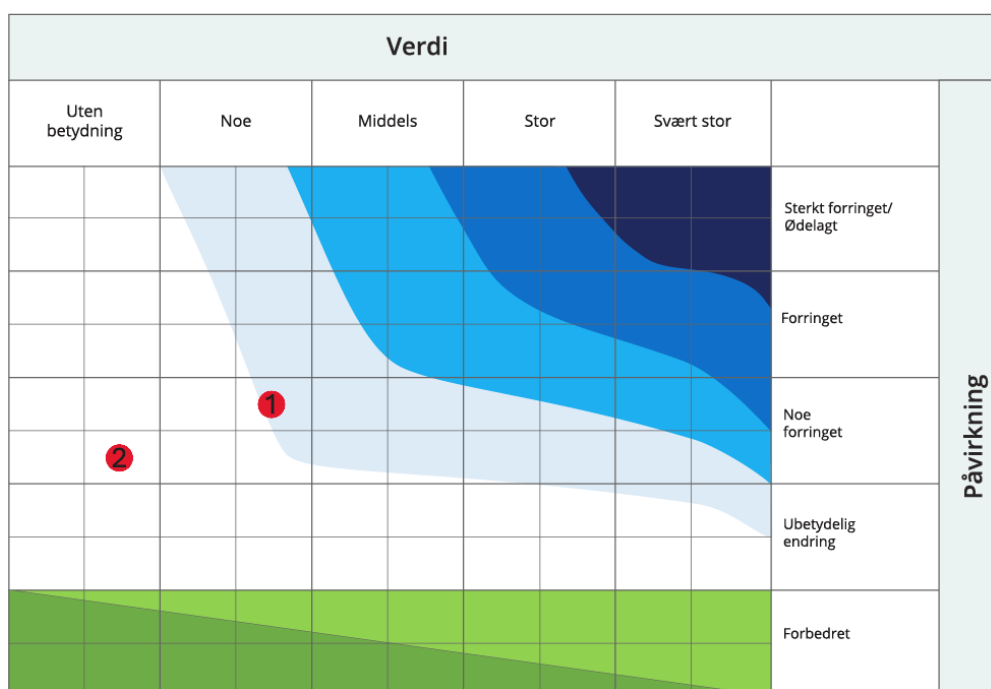
landskapsbildet i stor grad. Veien kan ha noe positiv påvirkning i form av å konsentrere fremtidig kjøring med skogsmaskiner, men dette er av ubetydelig omfang. Siden det er snakk om opparbeidelse av en ny trase, og ikke en utbedring av eksisterende skogs-/traktorvei, vurderer vi grad av påvirkning til noe forringet.

Påvirkning = Noe forringet

8 KONSEKVENSVURDERING

Her vises en sammenstilling av tiltakets konsekvens for det enkelte delområde, samt en samlet vurdering av konsekvens for områdene samlet.

Alternativer		0-alternativet	I-alternativet	Begrunnelse
Vurderinger				
Konsekvens for landskap	Delområde 1	Ubetydelig konsekvens (0)	Noe konsekvens (-)	Delområdet vil bli noe forringet ved at planlagte tiltak vil være synlig fra deler av omkringliggende områder. Graden av innsyn vil i noen grad være avhengig av i omkringliggende vegetasjon.
	Delområde 2	Ubetydelig konsekvens (0)	Noe konsekvens (-)	Delområdet vil bli noe forringet. Traktor-/skogsveier er en type tiltak som allerede er etablert i området, og en type tiltak som ikke er fremmed i denne type landskap.
Samlede virkninger		Samlet virkning av tiltaket vurderes å være noe negativ for landskapsbildet. Dette er primært som følge av delområde 1, som er området med størst grad av eksponering fra omkringliggende områder.		
Samlet konsekvensgrad		Ubetydelig konsekvens	Noe konsekvens	I-alternativet har negative konsekvenser for tema landskap. I henhold til veileder M-1941 vil konsekvensgraden for dette alternativet tilsvare <i>noe negativ konsekvens</i> for samlet virkning av tiltaket.
Rangering		1	2	På bakgrunn av at I-alternativet medfører en høyere samlet konsekvensgrad er 0-alternativet rangert høyere.

9 SKADEREDUSERENDE OG AVBØTENDE TILTAK

Forslag til skadereduserende tiltak er felles for begge fagtema

- For å redusere konsekvensene av det planlagte tiltaket, vil et effektivt virkemiddel være å minimere hogst av vegetasjon utenfor tiltaksområdet. Ved å gjøre dette vil man kunne redusere innsyn til området, uten at det går på bekostning av effekt for anlegget.
- Det frarådes å benytte seg av sterke farger eller materialer med høy refleksgrad på øvrige tekniske installasjoner som må etableres.
- Det anbefales å opprettholde/tilrettelegge for ferdselstraseer gjennom tiltaksområdet. Dette for å sikre at eventuelle brukere av området har mulighet for gjennomgang.
- For å redusere eventuelle landskapsvirkninger av nye og/eller endrede deler av adkomsten anbefales det å anlegge fyllinger og skjæringer på en slik måte at de minimerer nødvendige inngrep. I de tilfellene hvor det ikke er mulig å unngå bør man forsøke å jordkle/revegetere der dette er mulig.